

Fra Baglinjen

Emnehierarki til bibliotek.dk?

I dag er bibliotek.dk et godt værktøj til at finde og bestille en titel og til at finde litteratur om og af en i forvejen kendt forfatter. Men bibliotek.dk er mindre velegnet til at udføre egentlige emnesøgninger, da det for den almindelige bruger kan være meget svært at gætte indeksørernes brug af emneord. Ideen med forslaget om et emnehierarki er at præsentere et vidensunivers tilpasset brugernes udgangspunkt. Det bliver aldrig identisk med brugernes forskellige vidensuniverser, men brugeren får chance for at orientere sig i systemets vidensunivers, hvilket almindelig emnesøgning ikke understøtter.

I dette forår er der i forbindelse med bibliotek.dk blevet drøftet muligheden for at udvikle brugergrænsefladen med søgning ved hjælp af et emnehierarki. Et klassifikationssystem som DK-5 er primært et opstillingssystem og kan i praksis ikke give en overskuelig og alment forståelig klikbar hierarkisk indgang til bibliotek.dk.

Skabelsen af et brugervenligt nutidigt verbalt hierarki er en stor opgave. Derfor blev der udarbejdet et detaljeret materiale¹, som blev sendt til åben høring. Denne gav en meget bred vifte af svar lige fra meget varm opbakning til afvisning. Biblioteksstyrelsen har derfor valgt at udsætte afgørelsen og tage en runde mere. En udbygning af beskrivelsen er offentliggjort² sammen med høringssvarene.

Formålet er at give almindelige brugere af bibliotek.dk en bedre emnebaseret adgang til fortrinsvis dansksproget litteratur. Alle borgere kan være almindelige brugere i den forstand, at vi kan have brug for at snuse til et emne, som vi ikke kender til i forvejen.

Ideen er at skabe et dansk verbalt emnehierarki til indgang primært til bibliografiske poster. Det skal emnemæssigt være universelt, men ikke dække ethvert emne. Det udarbejdes i første omgang til bibliotek.dk, men tilrettelægges, så import til lokale kataloger m.v. er muligt. Et emnehierarki kan ændres løbende, uden at opstillingen af materialerne ændres.

Når der i høringssvar fra forskningsbiblioteksorganisationer anføres, at et fælles emnehierarki næppe vil kunne dække faglig og videnskabelig emnesøgning i forskningsbibliotekernes samlinger, er det en vurdering, som ikke er i modstrid med intentionerne i forslaget. Hensigten er ikke at lave et system for den fagligt avancerede studerende eller forsker. Det er formentlig korrekt, at et system til at understøtte både en almindelig bruger med behov for dansk materiale og den avancerede bruger med behov for specifik udenlandsk materiale næppe kan laves som ét sammenhængende system.

Høringssvarene fra folkebiblioteksside er gennemgående meget positivt indstillede

og henviser til, at tilsvarende modeller anvendes af flere folkebiblioteker.

Med udfoldningen af udviklingsplanen for bibliotek.dk 2004 er det forsøgt at gennemføre forbedringer over en bred front for at løse en række u hensigtsmæssigheder. Med projektet om emnehierarki er der tale om en samlet pakke. Der er ikke faldet projekter ud, som blev støttet bredt fra biblioteksside ved høringen af 2004-udviklingsplanen, og der er ikke sat væsentlige projekter til side for at få plads.

Ambitionsniveauet med forslaget om et emnehierarki til bibliotek.dk er ikke at dække alle brugere. Formålet med bibliotek.dk har fra starten været at give almenheden en bedre adgang til bibliotekernes bestand, og et emnehierarki vil forbedre mulighederne for ikke mindst de "almindelige biblioteksbrugere".

I skrivende stund er den forlængede høring stadig i gang. Der afholdes 22. juni 2004 et møde med bibliotekslederforeningerne, og Biblioteksstyrelsen træffer efter dette møde evt. beslutning om projektet.

Leif Andresen
Bibliotekskonsulent, Biblioteksstyrelsen

1 Høringmateriale om emnehierarki:
www.bs.dk/downloads/3586/emnehierarki.pdf
2 Forslag om emnehierarki bibliotek.dk – forlænget høring
www.bs.dk/bibliotekdk/emnehierarki_forslag0504.pdf